teikė unikalios ir svarbios informacijos senovės gyvenviečių pažinimui.

ŽARDĖ RESIDENTIAL COMPLEX

In 2006 an excavation was conducted in Klaipėda at Jūrininkų Ave. 25, 27. An ancient settlement, which is ascribed to the Žardė hill fort and settlement complex (Fig. 1) was discovered in this territory. During the investigation, an area of 2.5 ha was excavated. Part of the settlement occupied an area 1.4 ha in size on the SW slope of a hill.

38 cooking pits and pits for various purposes (Figs. 2–9), some of which had been disturbed or destroyed through agricultural activities, were found during the excavation. It is possible to connect some of these objects with iron mining and smelting.

Finds were collected during the excavation: hand built smooth pottery, a piece of a silver bar (Fig. 11), unprocessed amber fragments, Stone Age flint finds, dross, iron slag, and a fragment of a blacksmith's iron sledge (hammer) (Fig. 10).

The settlement's chronology is problematic since contradictory information was obtained. The silver bar dates to the middle or even 2nd half of the 14th century. The results of the carbon 14 test showed that the settlement could date to the 1st millennium BC – 1st millennium AD.

MEŠKUČIŲ PILIAKALNIO PAPĖDĖS GYVENVIETĖ

Algimantas MERKEVIČIUS, Rėda NEMICKIENĖ

Marijampolės savivaldybės užsakymu 2006 m. apie 200 m į Š nuo Meškučių piliakalnio ir 200–300 m į ŠR nuo papėdės gyvenvietės, būsimo kelio ir tilto per Šešupę bei jos aplinkoje vykdyti žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai. Dalis suprojektuoto kelio patenka į piliakalnio ir senovės gyvenvietės saugomo gamtinio landšafto zoną. Archeologiais žvalgomaisiais tyrimais siekta nustatyti, ar būsimo kelio ir tilto vietose nėra archeologinių objektų. Juos suradus nustatyti apytikslę užimamą teritoriją, o vėliau ištirti (jei kelias ir tiltas bus statomi) arba saugoti. Tyrimų metu įvairiose būsimo kelio ir tilto bei jų aplinkos vietose ištirti 36 šurfai, kurių bendras plotas – 38,69 m^2. Devyniolikoje šurfų aptiktas kultūrinis sluoksnis ar / ir archeologinių radinių bei archeologinių struktūrų. Šurfai 17, 23, 35 buvo visiškai ištirti, aiškinantis kultūrinio sluoksnio storį, intensyvumą bei chronologiją. Šurfe 17 aptikto kultūrinio sluoksnio storis siekė iki 50–53 cm. Jame rasta lipdytos keramikos lygiu ir grublėtu paviršiumi, molio tinko gabaliukų. Kituose šurfuose kultūrinis sluoksnis išsamiai netirtas, siekiant išsaugoti jį vėlesniems platesnės apimties archeologiniams tyrimams. Keramikos surasta beveik visų iki galo netirtų šurfų kultūriniuose sluoksniuose. Šurfuose 12, 13, 24, 26 ir kt. surasta ir titnago nuoskalų. Remiantis surastais radiniais, kultūrinis sluoksnis datuojamas I tūkst. pr. Kr. pabaiga – I tūkst. pirmąja puse.

Atlikus žvalgomuosius archeologinius tyrinėjimus paaiškėjo, kad papėdės gyvenvietės kultūrinis sluoksnis išlikęs dviejose tirtos teritorijos zonose. Viena iš jų yra apie 90 m į ŠV nuo Šešupės, apie 15 m ta pačia kryptimi nuo nedidelio griovio, į V nuo kaimo keliuko, pirmoje viršsalpinėje terasoje. Prieš pradedant kelio tiesimo darbus šioje vietoje bū-

tina visiškai archeologiškai ištirti apie 20x 40 m dydžio teritoriją. Kita zona, kur reikia atlikti detalius archeologinius tyrimus, yra apie 60 m į ŠV nuo pirmosios, irgi užima apie 20x40 m dydžio teritoriją.

Kitose suprojektuoto kelio vietose jokių archeologinių objektų ar kultūrinio sluoksnio nerasta.

THE SETTLEMENT AT THE FOOT OF MEŠKUČIAI HILL FORT

In 2006 a field evaluation was made about 200 m to the N and 200–300 m to the NE of the Meškučiai hill fort site and foot settlement, in the vicinity of a future road and bridge over the Šešupė. During it, 36 test pits with a total area of 38.69 m^2 were excavated. A cultural layer, archaeological finds, and/or archaeological structures were discovered in 19 test pits. Hand built pottery with rough and smooth surfaces was mostly found and several flint flakes were also discovered. Based the discovered finds, the cultural layer dates to the late 1st millennium BC – 1st half of the 1st millennium AD.

JURBARKO PILIAKALNIO PAPĖDĖS GYVENVIETĖ

Elena PRANCKĖNAITĖ

2006 m. AB „Požeminiai darbai“ užsakymu Jurbarko piliakalnio papėdės gyvenvietės teritorijos dalyje buvo atlikti žvalgomieji archeologiniai tyrimai, susiję su čia planuojama tiesti šilumos tiekimo linija. Piliakalnis, vadinamas Bišpiliu ar Višpiliu, yra Jurbarko miesto Š dalyje, 1,4 km į Š nuo Imsrės ir Mituvos santakos, 550 m į ŠR nuo Mituvos kairiojo kranto ir 100 m į ŠR nuo Jurbarko kapinių. Piliakalnis įrengtas Imsrės upės kairiajame krante esančioje aukštumoje. Iš Š, V ir P jį juosia Imsrės upelis ir jo slėnis, iš R – aukštuma. Piliakalnio šlaitai nuo slėnio statūs, iki 17–20 m aukščio. Viršuje yra 58 m ilgio ir 28 m pločio aikštelė, kurios R gale yra 5 m aukščio nuo aikštelės puslankiu supiltas pylimas.

Į P ir PR nuo piliakalnio yra papėdės gyvenvietė. Į PR esanti gyvenvietės dalis yra Imsrės viršutinėje terasoje, lygiame, kolektyviniams sodams priklausančiame lauke. Į P esanti gyvenvietės dalis yra Imsrės slėnyje, apibus upelio.

Piliakalnį XIX a. pabaigoje kasinėdamas apardė vietos dvarininkas J. Vasilčikovas – aikštelės centrinėje dalyje jis iškasė dvi keturkampes po 2 m^2 dydžio duobes (žr. T. Dowgird, Mapka archeologiczna okolicy nad dubiskiej od miasteczka Betygoly do okolicy Surwily, *Przegląd historyczny*, Warszawa, 1909, t. VIII, p. 365).

Jurbarko piliakalnio papėdės gyvenvietę 1960 m. žvalgė R. Rimantienės vadovaujama LII ekspedicija. Gyvenvietės teritorijoje surasta žiestos ir lipdytos keramikos puodų šukių. 1972 ir 1990 m. žvalgymus vykdė MMT (vadovai R. Olišauskas ir S. Berulis).

2006 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu tirta 1,2 m pločio ir 158 m ilgio juosta. Ištirta 10 perkasų – iš viso 189,6 m^2 plotas.

Plote 1 (24 m^2) pilkos žemės povelėniniame sluoksnyje surastos 8 žiestos keramikos šukės. Po juo atidengtame 30–50 cm storio juodos žemės kultūriniame sluoksnyje su 3–8 cm storio sąnašinio upės smėlio tarp-